

NOWA ZELANDIA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

I. Informacje ogólne:

Powierzchnia	268 680 km2	
Ludność:	4 551 349 mln	
Podział administracyjny	16 regionów, 1 okręg wydzielony, 1 terytorium autonomiczne oraz 4 terytoria zależne	
Religia	48,6% - niewierzący, 37,3%-chrześcijaństwo, 2,6% - hinduizm, 1,3% - religie Maorysów, 1,3 – islam, 1,1% - buddyzm, 0,9% - sikhizm	
Stolica	Wellington	
Ustrój	monarchia konstytucyjna (parlamentarno - gabinetowy system rządów)	
Waluta	dolar nowozelandzki (NZD)	
Głowa państwa (Królowa W. Brytanii)	Elżbieta II	
Gubernator Gen. reprezentujący Królową	Patsy Reddy	
Szef rządu (premier)	Jacinda Ardern	
Minister Rozwoju Gospodarczego	David Parker	
Minister Spraw Zagranicznych i Handlu	Winston Peters	
Ambasador Nowej Zelandii w Polsce	Mary Thurston	od lipca 2017
Ambasador RP w Nowej Zelandii	Zbigniew Gniatkowski	od lipca 2014

II. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza Nowej Zelandii

Nowa Zelandia jest jednym z najbardziej rozwiniętych krajów świata. W ciągu ostatnich 20 lat rządy tego kraju dążyły do przekształcenia gospodarki kraju z rolnej na przemysłową. W 2006 r. za jeden z priorytetów na dalszą dekadę uznano wzrost innowacyjności gospodarki. W 2009 r. motorem wzrostu w gospodarce był sektor wydobywczy oraz usługi. Systematycznie spadało bezrobocie (4,0%, w 2010 r. – jedno z najniższych w krajach OECD). W okresie od 2011 r. nowozelandzka gospodarka weszła jednak w fazę stagnacji. W okresie 2010-2013 wzrost PKB wyniósł odpowiednio 2,0-3,0%. **Wzrost gospodarczy w 2019 r. wyniósł 2,5 % (źródło IMF).**

Rząd NZ realizuje program wzrostu wydajności i rozwoju infrastruktury przy jednoczesnym ograniczeniu wydatków publicznych. W rankingach wolności gospodarczej Nowa Zelandia od lat

zajmuje czołowe miejsca. Nowa Zelandia od 2017 roku zajmuje **pierwsze miejsce** w rankingu Banku Światowego Doing Business.

Nowa Zelandia jest aktywnym członkiem ONZ, WTO, OECD oraz organizacji regionalnych (APEC, ASEAN Regional Forum (ARF) i Pacific Islands Forum (PIF). W 2005 r. NZ przystąpiła do traktatu o przyjaźni i współpracy w Azji Południowo-Wschodniej (TAC). Jest członkiem East Asia Summit (EAS) oraz ASEM (od 2010 r.). Zalicza się do państw najbardziej zaangażowanych w PSI (Proliferation Security Initiative). Pełni aktywną rolę na forum WTO.

Nowa Zelandia była współinicjatorem układu o strefie bezatomowej na Południowym Pacyfiku z 1985 r. Udziela pomocy rozwojowej głównie małym krajom tego regionu oraz krajom ASEAN. Nowa Zelandia jest bardzo aktywna w sprawach klimatycznych. Finansuje także programy rozminowywania terenów po konfliktach zbrojnych (m.in. Kambodża, wyspy Pacyfiku, Kolumbia).

Polityka zagraniczna NZ opiera się na sojuszu i współpracy z Australią i Stanami Zjednoczonymi. Zaangażowana była w koalicję międzynarodową w Afganistanie. Wiosną 2015 r. wysłała ponad 140-osobową misję wojskową do Iraku w ramach działań przeciw PI.

Najważniejszym partnerem Nowej Zelandii w dziedzinie obrony, bezpieczeństwa i współpracy gospodarczej jest Australia. W 1988 r. oba państwa podpisały układ o utworzeniu całkowicie zintegrowanego systemu gospodarczego.

III. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Nowa Zelandia

- Partnership Agreement for Relations and Cooperation (PARC) between the European Union and New Zealand podpisane w dniu 6.10.2016, weszło w życie w 2017 r.
- Bilateral Agreements for Mutual Recognition of Certain Technical Certificates, zawierane w okresie od 1998 do 2015 r., które zniósły część barier w dostępie do rynków: urządzeń i środków medycznych, urządzeń do łączności i telekomunikacji, urządzeń niskiego napięcia, maszyn i narzędzi, urządzeń ciśnieniowych.
- Porozumienia o uproszczeniu wymogów handlu zwierzętami i produktami ze zwierząt z 2003 i 2015 r.

Polska – Nowa Zelandia

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Nową Zelandią w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, podpisana w Warszawie dnia 21 kwietnia 2005 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Nowej Zelandii w sprawie Programu Zwiedzaj i Pracuj (Working Holiday Scheme), podpisana w Warszawie dnia 9 maja 2008 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Nowej Zelandii w sprawie koprodukcji filmowej, podpisana w Warszawie dnia 21 października 2015 r.
- Umowa o komunikacji lotniczej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Nowej Zelandii o komunikacji lotniczej, podpisana w Auckland dnia 22 sierpnia 2018 r.

IV. Wymiana handlowa Polski z Nową Zelandią

Obroty towarowe Polski z Nową Zelandią w latach 2013-2019 (w mln USD)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Wzrost 2018/2017 %	2019	Wzrost 2019/2018 %
Obroty	96,4	119,4	123,2	236,6	211,4	315,1	49,1	249,7	- 20,8
Export	67,7	72,1	74,8	137,7	148,4	187,2	26,2	163,5	- 12,7
Import	28,7	47,3	48,3	98,9	62,9	127,8	103,1	86,2	- 32,6
Saldo	39,0	24,8	26,5	38,7	85,5	59,4	x	77,3	x

Źródło: *Insigos MR*

Wymiana handlowa z Nową Zelandią w 2019 r. osiągnęła wartość prawie **250 mln USD** i tym samym zanotowała spadek o prawie 21% w stosunku do roku 2018. Wynikało to głównie ze znacznego spadku importu z Nowej Zelandii o 32,6%. W tym samym czasie polski eksport również zmniejszył się o 12,7%, osiągając 163,5 mln USD. Dodatkowo saldo obrotów wyniosło w 2019 r. 77,3 mln USD.

Polski eksport do Nowej Zelandii zdominowany jest przez wyroby przemysłu elektromaszynowego, jego wartość w 2019 r. wyniosła 112 mln USD (spadek o 24% r/r). Udział tej grupy towarowej w całkowitym polskim eksporcie na ten rynek wyniósł 68,5%. Kolejne miejsca w polskim eksporcie zajmują art. rolno-spożywcze (16,5 mln USD; wzrost o 25,8% r/r; 10% udziału) i wyroby przemysłu chemicznego (16,1 mln USD; wzrost o 35,9% r/r; 9,9% udziału).

Wśród eksportu wyrobów elektromaszynowych nadrzędne miejsce zajmują części silników turboodrzutowych i turbośmigłowych – 65,5 mln USD. Wśród art. rolno-spożywczych dominują: mięso wieprzowe świeże, schłodzone lub zamrożone (8,9 mln USD), przetwory spożywcze (2 mln USD). Wśród wyrobów chemicznych najważniejsze miejsca zajęły: preparaty do prania i czyszczenia do sprzedaży detalicznej (5,7 mln USD) i leki (1,3 mln USD).

W imporcie z Nowej Zelandii w 2019 r. najważniejsze znaczenie miały artykuły rolno-spożywcze, stanowiące niemal 62% całkowitej wartości importu (53,2 mln USD; wzrost o 15,2% r/r), w tym przede wszystkim: zamrożone filety rybne (33,3 mln USD), wino (5 mln USD), miód (3,7 mln USD). Kolejne miejsca w polskim imporcie z NZ zajmowały wyroby przemysłu chemicznego, których przywóz zwiększył się o 127% w stosunku do roku 2018, do wartości 24,7 mln USD (w tym kazeina 17 mln USD, antybiotyki 4,3 mln USD). W 2019 r. o ponad 94% zmniejszył się natomiast import wyrobów przemysłu elektromaszynowego, które w 2018 r. były najważniejszą pozycją w imporcie. Wiązało się to zapewne z jednorazowym zamówieniem dotyczącym prawdopodobnie remontu nowozelandzkich jednostek pływających w Polsce.

V. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Według danych NBP za 2018 r. wartość nowozelandzkich inwestycji w Polsce wyniosła 3,4 mln USD. W tym samym czasie nastąpił odpływ kapitału z tytułu polskich inwestycji w NZ na poziomie 0,3 mln USD w związku z czym w 2018 r. NBP nie odnotował polskich biz w NZ.

VI. Dostęp do rynku

Nowa Zelandia należy do rynków rozwiniętych z dobrymi regulacjami, które ułatwiają prowadzenie interesów. Do zalet w prowadzeniu biznesu w Nowej Zelandii z pewnością można zaliczyć przejrzystość rynku, zrozumiałą praktykę prowadzenia interesów, a także rządy prawa oraz jego wysoką jakość. W raporcie *Transparency International* kraj od lat zajmuje najlepsze miejsca w globalnej czołówce państw cieszących się najmniejszym poziomem korupcji.

Stosunkowo niewielki sektor produkcji przemysłowej może świadczyć o dużym potencjale importowym Nowej Zelandii. Podstawę jej eksportu stanowią produkty sektora rolnego – głównie mięso, produkty mleczne, owoce, warzywa i wino. Model gospodarki oparty na przedsiębiorstwach sektora MŚP (ok. 97% nowozelandzkich firm zatrudnia mniej niż 20 pracowników) stanowi o jej dużej elastyczności. Samozatrudnienie jest wśród Nowozelandczyków bardzo popularną formą zarobkowania.

Nowa Zelandia jest na 49 miejscu wśród partnerów gospodarczych Unii Europejskiej (wg danych za 2018), natomiast UE jest trzecim partnerem NZ, po Chinach i Australii. Wartość eksportu z UE do NZ wyniosła 5,7 mld Euro, natomiast importu z NZ – 3,5 mld Euro. W sektorze usług, wartość wymiany wyniosła ok 4,8 mld Euro (2017 r.)

Struktura towarowa importu i eksportu jest zasadniczo różna – kraje europejskie eksportują głównie samochody osobowe, farmaceutyki, maszyny, sprzęt telekomunikacyjny i chemikalia, zaś importują przede wszystkim wyroby sektora rolniczego: jagnięcinę, wełnę, produkty mleczarskie, owoce i wina. Korzystny dla UE bilans współpracy obserwować można w usługach. Wartość Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych (BIZ) z UE w NZ osiągnęła w 2017 r. blisko 8,8 mld euro, natomiast BIZ Nowej Zelandii w EU – 5,9 mld euro.

W relacjach handlowych Polski z Nową Zelandią głównymi barierami w eksporcie na ten rynek są wymagania fitosanitarne dla produktów pochodzenia roślinnego.

Barierą dla polskich firm pragnących prowadzić wymianę handlową z Nową Zelandią, jest przede wszystkim duża odległość od Polski (ok. 18 tys. km w linii prostej), a co za tym idzie wysokie koszty transportu oraz stosunkowo niewielki rynek wewnętrzny (ok. 4,5 mln mieszkańców).

Inne bariery zidentyfikowane przez MADB UE:

- obowiązek badania mięsa drobiu na obecność wirusa choroby Gumboro
- długie procedury wydawania zezwoleń na przywóz roślin, owoców, warzyw i ich pochodnych

VII. Wizyty oficjalne:

- W sierpniu 2018 r. miała miejsce historyczna wizyta Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Nowej Zelandii.
- W grudniu 2016 r. w Ministerstwie Rozwoju odbyło się spotkanie z Panem Jeffem Langleyem Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Handlu Nowej Zelandii, w czasie którego poruszano m.in. kwestie umowy o wolnym handlu (Free Trade Agreement UE-Nowa Zelandia).
- W maju 2015 r., pod patronatem Ambasadora RP, powstało stowarzyszenie POLANZ, Polish - New Zealand Business Association Inc. z siedzibą w Auckland. Głównym celem organizacji zrzeszającej przedstawicieli środowiska polonijnego z doświadczeniem biznesowym jest promocja dwustronnych relacji handlowych.
- Na zaproszenie Marszałka Senatu RP Pan Bogdana Borusewicza, w dniach 16-19 kwietnia 2015r. przebywała w Polsce delegacja Parlamentu Nowej Zelandii, której przewodniczył Marszałek Parlamentu Pan David Carter oraz 7 parlamentarzystów. 17 kwietnia 2015 r. Wicepremier, Minister Gospodarki przyjął marszałka Parlamentu Nowej Zelandii wraz z grupą posłów w MG. Przedmiotem spotkania był m.in. temat wspierania starań NZ na arenie UE o rozpoczęcie negocjacji umowy o wolnym handlu.
- W dn. 17-19 kwietnia 2015 r. gościła w Auckland misja GreenEvo Ministerstwa Środowiska. Przedstawiciele 15 firm z sektora czystych technologii wzięli udział w targach Go Green Expo i wizycie studyjnej zorganizowanej przez Ambasadę RP w Wellington.
- 19 marca 2015 r. odbył się w Warszawie Dzień Przedsiębiorczości Nowej Zelandii zorganizowany przez Ambasadę Nowej Zelandii w Polsce przy współpracy z Ministerstwem Gospodarki. W całoniedniowej imprezie promocyjnej wzięło udział ponad 100 polskich, w tym zainteresowani importem win nowozelandzkich do Polski.
- W dniach 21-26 czerwca 2014 r. wizytę w Nowej Zelandii złożył Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz, któremu towarzyszyła grupa senatorów. Wizyta obejmowała Queenstown, Christchurch i Wellington – stolicę Nowej Zelandii.
- W marcu 2014 r. przebywał w Polsce Minister Spraw Zagranicznych i Handlu Nowej Zelandii, który spotkał się z Wicepremierem Januszem Piechocińskim. Tematem rozmowy były sprawy polityki gospodarczej NZ i Australii z krajami Azji, jak Indie, Chiny, Indonezja, Malezja oraz możliwości rozwoju bilateralnej współpracy między Polską i Nową Zelandią.

VIII. Potencjalne dziedziny współpracy

1. Fintech/IT,
2. usługi dla sektora bankowego,
3. łodzie, jachty żaglowe i motorowe, remonty statków;
4. sektor rolnictwa (głównie maszyny i urządzenia);
5. urządzenia i wyposażenie medyczne,
6. Zdrowa i organiczna żywność
7. współpraca R&D,
8. czyste technologie i rozwiązania podnoszące efektywność energetyczną.

IX. Umowa o wolnym handlu UE- Nowa Zelandia

Negocjacje umów o wolnym handlu między UE a NZ rozpoczęły się w lipcu 2018 r. Dotychczas odbyło się sześć rund negocjacyjnych (ostatnia w grudniu 2019). Aktualnie żaden obszar negocjacji nie został zamknięty. NZ oczekuje na ofertę w towarach rolnych i uzależnia dalszy postęp od oferty w wołowinie i produktach mlecznych. Obecnie KE koncentruje się na kwestiach praw własności intelektualnej (IPR), w tym oznaczeń geograficznych (GI) oraz zrównoważonego rozwoju (TSD). Postęp w zakresie negocjacji usługowych NZ uzależnia od ustępstw UE w takich obszarach jak rolnictwo i reguły pochodzenia.

Nowa Zelandia jest krajem o zdecydowanym podejściu do liberalizacji sektora rolnego i czyni z tej kwestii swój główny postulat ofensywny. W negocjacjach FTA należy mieć na uwadze, że niektóre elementy tego obszaru (np. produkty mleczne) należą do wrażliwości unijnego i polskiego sektora rolnego.

W ramach prac nad wytycznymi dla Komisji Europejskiej na te negocjacje Polska zabiegała o właściwe zapisy, w tym np. uwzględnienie wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego oraz konieczność

szczególnego jego traktowania podczas negocjacji. Stosowne zapisy, przyjęte przez Radę UE, znalazły się w tych wytycznych.

X. Przedstawicielstwa dyplomatyczne

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Nowej Zelandii

Ambasador – **Pan Zbigniew Gniatkowski**

142-144 Featherston Street, Level 9, City Chambers, Wellington

<http://www.wellington.msz.gov.pl>

tel. +64 4 499 7844; +64 21 902 334

e-mail: wellington.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Auckland

Konsul honorowy – **Pan Bogusław Nowak** (język konsula: polski, angielski)

Level 4, Outsource IT Tower,

Khyber Pass Road,

Newmarket 1024 Auckland,

tel. +64-9-3774659

fax +64-9-3774658

mob. +64-272449870

e-mail: consulate@greentravel.co.nz

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Christchurch

Konsul honorowy – **Pani Diane Winsome Dormer** (język konsula: angielski)

Christchurch, 20 Norwich Quay, Lyttelton, New Zealand

tel.: +64-3- 3288958; 3487923, 3128236

tel. dyżurny: +64- 21325389

faks: +64-3-3289900

e-mail: winsome@indprov.co.nz

Ambasada Nowej Zelandii w Warszawie

Ambasador – **Pani Mary Thurston**

Al. Ujazdowskie 51

00-536 Warszawa

tel. 22 521 05 00

faks: +48 22 521 05 10

www.nzembassy.com